

BRANDKÄRSTIDSKRIFT

N:r 7
Sept.

Organ för Svenska Brandkärernas Riksförbund.
Redaktion: Styrmansg. 1, Stockholm. Tel. 606308. Postg. 4870.
Redaktör och utgivare: Kapten Erik Gillner.

1936
18 årgången

Några synpunkter angående industribrandkärer.

Föredrag vid Svenska Brandkärernas Riksförbunds årsmöte i Söderhamn den 29 Augusti 1936 av försäkringsdirektör Nils Nordengen.

Varje svensk måste ha intresse av att studera det avsnitt av landets historia, som behandlar industriens uppkomst och utveckling. Detta avsnitt är jämförelsevis kort men desto mera innehållsrikt, och det visar, huru genom arbetsamhet och klokhet, djärv företagsamhet och intresse för tekniska vetenskaper Sverige nått sin rangplats som ett av världens förnämsta industriländer.

Industriens historia visar, hur man kämpat för och vunnit herraväldet över berg och skog, hur man tämjt vilda naturkrafter och tagit dessa i sin tjänst. De norrländska älvarna t. ex. förflytta

genom flottledsanläggningar timret från skogen till kusten, och fabriken, och deras mäktiga vattenmassor producera i dag elektrisk energi av väldiga mått.

Redan i industriens barndom hade man tagit vattnet och elden i sin tjänst. Vattnet synes man nu ha lyckats helt behärska; den tid, då värfloderna spolade bort dammar, kraftverk och hela industrianläggningar, torde, tack vare modern vattenbyggnadsteknik, praktiskt taget vara förbi. Desto märkligare är det då, att man icke bättre än vad nu är fallet lyckats skydda vår industri mot den röde hanens härjningar.

1936 års brandkrönika är för industriens vidkommande nedslående, det måste tyvärr konstateras. Här i Norrland uppgå de direkta brandskadorna vid endast två skadefall till c:a 3 millioner kronor. I det ena fallet, ett sågverk här i Hälsingland, fick branden spridning trots förefintligheten av det släckningsmedel, som eljest anses vara det yppersta, nämligen automatiska sprinklers. Föregående månad drabbades i Stockholm en industri, med tillgång till Stockholms förnämliga brandkärer, egna släckningsanordningar och kraft samt öppet vatten i omedelbar närhet, av en skada på c:a 4 millioner. Man beräknar, att hittills i år brandskador för över 20 millioner kronor drabbat svensk industri, häri icke inberäknade de skador, som vållats av driftsavbrott i form av minskad bruttovinst för företagen och minskad arbetsförtjänst för de anställda.

Tyvärr äro icke 1936 års brandskador isolerade företeelser utan utgöra endast led i en serie av större industribränder, som uppstått en särskilt stor omfattning både beträffande frekvens och storleksgrad under de senaste tre åren och som väckt uppmärksamhet även utom rikets gränser. Det är under sådana förhållanden naturligt, att man frågar sig, vad orsaken kan vara och vad som bör och kan göras.

Jag tillåter mig först att, efter som mitt ämne här fått den måhända något missvisande titeln: "Några synpunkter på industribrandkärer", i korthet redogöra för dessas historiska utveckling, och detta torde bäst ske genom att anföras några exempel på äldre och senare tiders brandsläckningsanordningar vid industriella verk. Genom välvilligt tillmötesgående av Allmänna Brandförsäkringsverket för byggnader å

landet har jag fått taga del av detta bolags anteckningar från slutet av 1700-talet samt början och mitten av 1800-talet, ur vilka anföres följande.

Sala Silververk.

Värderingsinstrument, dat. 28 4. 1783, angiver:

"Wid Smältväcket är en i godt stånd warande stor Watn Spruta alltid klar i beredskap, med sitt Communications kar. Dessutom 6 handsprutor af metall, som äro fördelte på hyttorna och waningshusen, samt 4 Brandsegel, som hittills ej äro nyttjade, jemte tillräckeligt antal ämbare, Brandhakar, (Gitare) och sladdar skola efter hand til större antal anskaffas.

Husen äro merendels af den belägenhet, at watn ur dammen och åarne, kan på dem upkastas, och washusen äga så många watnledningar, at tilgången däraf är öwerflödig, och de som hafwa 2ne wåningar kunna nästan inunderas, så länge pumpvärken äro oskadde; watn kan således ej tryta i skarpaste wintrar, då sprutor å andra ställen icke kunna göra tjenst. Det ansenliga antal arbetare, som, utom på helgdagarne, ständigt wistas i husen, kunna hastigare dämpa en upkommen eldfara; til hwars förekommande alla nätter en, och om helgedagsdygnen 2ne eldwakter, ständigt patrullera igenom hela wärket."

Avesta Bruk.

Värderingsinsrument, dat. 28 apr. 1783 och följande dagar, angiver:

—Såsom ett efter anledningen af Kongl. Förordningen hithörande ämne, gjorde värderingsmännen sig under rättade om de anstalter till eldsvådors förekommande både vid bruket och i den så kallade staden vidtagne, då det befanns, att ständigt underhållas i

Bruket om nätterna 2ne vakter, den ena portvakten, den andra i en uppbyggd vaktstuga, som har utsikt över hela Bruket, och med blåsande varje timme ger sin vaksamhet tillkänna, men om somrarn vid stark hetta och då många eldningar förefalla underhållas, särskilt vakt dessutom, eftersom omständigheterna föranlåta. På gatorna gå ständigt 2ne brandvakter, stundom ock 4, vilka efter överenskommelse genom "Hwarf" utgöras av husägarna, som för varje hus hålla läderämbar med nödig brandredskap. Bruket äger tvänne stora sprutor, vardera med 2ne cylindrar och slang samt dessutom 3ne mindre sprutor, vardera med en cylinder.

Över byggnaderna hållas genom herr Directeuren Stockenströms föranstaltande brandsyner varvid tak och murar efterses.

Skultuna Messingsbruk.

Värderingsinstrument, dat. 8 juli och följande dagar 1783, angiver:

— Utom en större spruta, som driver vattnet genom mässingsrör med pumpstock, och som på en inrättad kärra lätteligen kan transporteras, finnas vid Bruket 4 st. mässingshandsprutor, men för ytterligare säkerhets skull är en ny stor vattenspruta med 40 aln. läderslang betingad att färdig levereras inom september månads slut.

Bruket avlönar 2ne eldvakter, av vilka den ena patrullerar i Bruket på gatan och blåser klocktimmar, samt en gång i timmen bör visitera verkstäderna. När Bruket är i full gång och således allt manskap i verkstäderna, kan, i händelse av olycka, inom få minuter 45 man samlas. —

Fagersta Bruk.

Värderingsinstrument, antaget 20 sept. 1783, angiver:

— Sluteligen anmärkes, att till eldsvådors förekommande är vid Bruket en pumpspruta med en stöfvel och väderkula... Dessutom finnas 2ne handsprutor av metall och ligger dessutom mangården fritt och ledigt från andra hus särdeles hammaren, som är därifrån 180 aln. —

Strömbäcks Glasbruk, Västerbotens län.

Värderingsinstrument, dat. 16. 4. 1790:

— — — och är försedd med nödig brandredskap bestående uti en kopparspruta med slang, samt 3ne handsprutor och annan nödig brandredskap. — — —

Värderingsinstrument, dat. 2. 3. 1818:

— — — Jemte det sjelfva Bruks Platsen är, omgifven af watn på ömse sidor och Glashyttan ej är mera än 30 alnar ifrån Hafsstranden belägen, finnes här 3ne någorlunda wattrike brunnar och en brunn hvars uptagande är under arbete. Här finnes ock utom annan brandredskap en Slang- och 6 stycken Handsprutor. —

Stora Kopparbergs Grufvehus, Falun.

Besiktn.-instrument, dat. 10. 3. 1798, angiver:

2ne koppar handsprutor, fyra svabbar, 2ne ämbare af läder, sex st. dito af trä, fyra stycken säar, och 2ne huggyxor. Utom å föreskrifven brandredskap förvaras i nästa hus härintill, minst 50 st. ämbare, 20 säar samt större och mindre stegar och båtshakar m. m. jemte en större spruta med 2ne pumpar och 2ne rör med tillhörige läderslanger.

Värderingsinstrument, dat. 29. 10. 1859, angiver:

— — Brandredskapen, som befans uti fullkomligt godt skick, och förvaras hufvudsakligen uti

en byggnad närbelägen Grufvehuset, består af fyra större Slangsprutor, en mängd ämbar, kar, svabbar, brandstegar och hakar och dessutom på åtskilliga ställen omkring Grufvan ett större antal handsprutor och övrig brandredskap.

Olofsfors Järnbruk, Nordmalings skn, Västerbottens län.

Värderingsinstrument, dat. 16. 3. 1821, angiver:

— — följande brandredskap på stället finnes, näml. 2ne slangsprutor, en större med 25 alnars slang och 2ne pumpar, samt en mindre, sju stycken Handsprutor, fyra stycken svabbar, och sjelfva Masugnshyttan, fyra stycken ämbare, trenne brandstegar, samt flere större och mindre brandhakar, — —

Länna Bruk och Penningby Säteri, Stockholms län.

I en bilaga till värderingsinstr. skriver ägaren, frih. F. C. Wrede, den 18. 9. 1787:

Beskrifningen på de försiktighetsanstalter emot befarad eldsvåda, som jag tagit, vid smedjan, qvarnen och de öfriga husbyggnader, hvilka jag efter föregången besigtning och värdering, sökt hos Directionen öfver Allmänna BrandförsäkringsCassan få assecurwade, bestående uti följande, nemligen:

1 mo äro alla horisontala plana hvilka möjligen kunna åtkommas betäckta med en bädd af lerbruk, starkt med sand tillhoppa arbetadt af en tvärhands tjocklek,

2 do alla springor och smöijor hafva blifvit smetade och fylde med förberörde lerbruk

3 o jämväl plana inclinata och perpendiculaira äro besmorde med lervattn, starkt blandat af vitriol,

4 to äro Piporne till Härdarne betäckte med 2ne öfver hvarandra sittjande järnplåtar, så gjorde, att de igenom fiha håhl utsläpper röken men icke eldgnistorne,

5 to befinnes helt nära intill Smedjan uppbyggt ett Spruthus, hvaruti förvaras en anskaffad stor spruta med slang, samt tillhörande vattnkar, som därifrån aldrig borttagas,

6 to berörde spruta är så placerad, att den i största hast kan ställas under en tillgjord ränna, hvilken alla årstider är fylld med vattn, och som utan menniskohjelp ständigt därmed förser vattnkaret, hvarifrån slangens sedermera kan efter nödvändigheten dirigeras på hvilketdera af wärckerna man behagar; hvarvid tillskyndas den förmån, att vattn aldrig kan tryta, då i nödfall endast med 4 personers biträde till tryckvärcket och en till slangens dirigerande, kan beständigt och öfver alt, utan någon wattenbrist, öfversprutas, både qvarnen, Schekthuset och Spruthuset.

Gysinge Bruk, Gävleborgs län.

Värderingsinstr., dat. 20 maj ff. 1790, angiver:

— — Sjelfva tomten, hvarå dessa byggnader finnas, är å tvenne sidor af Dahl Elfwen omgifven och Herr Brukspatron hafver dessutom brandredskap i fullkomlig ordning; fyra sprutor med slang, samt behöriga ämbar, både af läder och trä, jemte brandstegar. —

Lyckeby Hammarsmedja,

Blekinge. (Kronobruk).

Värderingsinstr., dat. 26. 4. 1793, angiver:

— — warandes icke någon annan Brandredskap vid detta verk eller på stället att tillgå, än allenast Brandstegar, å taket öfver Smedjan, och trenne stycken Handsprutor af Metall, deraf Herr Capitain Lindström, som detta verk tillträdt den 1a sistlidne October, anskaffadt tvenne, men Herr Capitainen anmälte, att han instundande sommar ämnar inrätta ett pumpværk i vattnrännan vid smedjan, hvarigenom vattnet skall updrivas till den högd at det, då Eldskada inträffar, kan öfversvämma hela taket på smedjan. — —

Bredsjö Bruk, Örebro län.

Värderingsinstr., dat. 17—30 Sept. 1840, angiver:

— — Den å stället befintlige Brandredskap består af en större ny, med dubbel pumpgång varande Spruta med Wäflang, tvenne nya Press-sprutor, jemte två Handsprutor, två Brandhakar, två Brandyxor, fyra st. Stegar, två st. Swabbar och två st. Läder-ämbar. — —

Wiksjö Bruk, Hamrånge skn, Gästrikland.

Värderingsinstr., dat. 29. 11. 1803, angiver:

I Stångjernsmedjorna, Klen-smedjan och Qvarn finnas Handsprutor, Watten-Ämbare och Brandstegar, som alt är förvarat på behörige tillgängelige ställen och dessutom finnes vid Bruksgården 1 Slang- och 2 Handsprutor samt brandstegar och särskilt i beredskap varande Brand-ämbar.

Elfdalens Porfyrverk, Dalarne.

Bilaga till värderingsinstr., dat. 19. 4. 1804, angiver:

Pumpspruta med en stöfvel, Luffreservoire och kopparkar, gjord i Gefle af Siöström. — Karret aflängt, 26 tum i Längden, 17 tum i bredden, och 15 tum djupt,

— med 9 alnars lång Läderlang och Strålrör af koppar $3/8$ tum i öppningen. — Försöktes och fants hålla jämn vatnsträng samt kastade vatnet mycket öfver högsta taken vid verket.

Stegar: 6 stycken om 11 å 18 alnars Längd.

Handsprutor: 7 st. af koppar. Båtshakar: 10 st. af Diverse Längd och storlek med skaft af 5 til 13 alnars Längd.

Swabbar: 6 st. gjorde af wäf, med inneslutne björkrisqvastar samt utanpå fästade väfrimsor, efter den beskrifning, som i Abotidningen är gifven.

Ämbar af träd och tvärpinnar till bärgningen: 48 st. innehållande hvardera 4 kannor.

Vattentillgången är dels från en Brunn emellan Mangården och Ladugården, men förnämligast af det til verket gående vatn, som på flera ställen kan med bekvämlighet åtkommas, hvilket av Chartan vidare synes.

Utom stora sprutan, som alltid är til hands, äro handsprutorna fördelte i hvarje verkstad, och den öfrige Brandredskapen förvarad i Iskällarsvaln, som är belägen straxt vester om verket, och kan anses för säker för al åkommande eldsvåda.

Tumba Pappersbruk.

Värderingsinstr., 13. 11. 1805, angiver:

— — Till nyss specificerade Brandredskapers skötande äger Bruket af sine arbetare, som årligen två gånger inöfvas, 100 och derutöfver, mantalsskrifne och några 40 underåriga personer, utom barn, tillsammans ett någorlunda anseeligt antal manskap. De säkerhetsanstalter äro för öfrigt vid detta Werck vidtagne, till yppande och förekommande af eldsvåda, att två Brand-Wackter ständigt hållas, en hvart halft dygn, hvilka

Tomten rundt omkring stundeligen öfvervandrade och nattetid genom Lühr tillkännagifva tiden och vak-samheten och att Lagligen, genom Lofl. Häradsrättens utslag af d. 4 Junij 1795, som årligen i närmas-te kyrkor publiceras och är uti Grindarne vid Tomten å Tafla an-slagit, är förbjudit alt bruk och nyttjande af rykande Tobaks Pipa å Brukets Tomt. —

Holmens Pappersbruk,

Norrköping.

Värderingsinstr., 6. 11. 1832, angiver:

Utom det att Bruks Egendomen är försedd med tillräcklig och god Brandredskap, bestående af större och mindre Slangsprutor med pumpar, Handsprutor, Brandhakar och Stegar, Läderämbare, Kar, Säär, och ämbar af Träd, samt Svabbar, så kan äfven vid prässumpen insättas ett rör, hvarigenom vatten kan sprutas öfver hela maschinrummet. Hvar-jemte, och om kranarne öppnas, å de särskildte rören, som led vattnet till pappersverket, tillräckligt vatten erhålles för att släcka en uppkommen vådeld.

Axmars Bruk.

Memorial, dat. 16. 3. 1797, an-gående en natten 1—2 aug. 1796 vid bruket i stångjärnssmedjan utbruten eldsvåda, omförmäler:

att den äldestigne och orkes-löse brandvakten lagt sig att sova på natten;

att inspektoren blev genom ring-ning i bruksklockan varskodd; samt

att en handspruta samt "en an-nan med slang" anlätades, men för sent, smedjan nedbrann hastigt.

Siljansfors Bruk, Dalarne.

Den ena hammarsmedjan vid Bruket nedbrann söndagsmorgo-nen den 12 maj 1805.

Ur syneprotokollet, dat. 15. 5. 1805, framgår bl. a.:

På fråga om vilka anstalter som här voro vidtagne för att förekom-ma sådana olyckor, svarade di-rektören Östrand, att han sommar-tiden var 14de dag låtit genom den med vattenhjul inrättade sprutan nerskölja allt damm från tak, bjälkar och väggar, samt att denna sista avsköljningen skedde 8 dagar förut, eller den 4de i den-na månad; ävensom att, utom den alla nätter igenom hela Bruket gående eldvaktaren, en eldvaktare för varje smedja vore vidtagen, som ifrån lördags eftermiddagar-ne, då smidet upphörde, till söndags morgonen, beständigt vistä-des i smedjan. Eldvaktaren, som hade bevakningen vid denna smedjan, hade enl. egen uppgift och smedernas intygande inte gått utur smedjan förrän kl. 7 förl. söndags morgon, då han varken av rök eller os blivit någon fara varse.

En knapp halvtimme därefter var hela smedjan övertänd och den förenämnda sprutan kunde ej sättas i verksamhet. På den nu tillkomne direktörens order upp-bröts stämlockorna till blåsmas-kins- och hammarhjulens med järnspett och från brukets andra smedja "Gårdshammaren" hitförs-kaffades den därstädes befintliga stora sprutan, varigenom vissa de-lar av verket någorlunda rädda-des."

Av det sagda, som huvudsakli-gast torde hava kuriositetsintresse, kan man emellertid konstatera, att man i forna tider visserligen hade mycket primitiva brandsläck-ningsanordningar men i stället, och detta är måhända lärorikt, i förhållandevis stor utsträckning intresserade sig för effektiv vakt-hållning under den tid arbetet ej pågick. Man kan också säga, att man då gav mera akt på sina egna gärningar än nu. Aktsamheten med eld var otvivelaktigt bättre i den gamla goda tiden än vad den är i dag. I rättvisans namn

måste emellertid framhållas, att den röde hanen nu uppträder i flera och mindre genomskinliga förklädnader än förut.

Ångans utnyttjande i brandsläckningens tjänst inledde en ny epok. Av svenska Brandtarifföreningens handlingar framgår, att man redan år 1882 beslöt att bevilja rabatt å brandförsäkringspremierna för ångspruta vid sågverk. Detta beslut utvidgades 1891 att omfatta transportabel spruta. I samband härmed är det kanske här på sin plats att erinra om de tjänster, som de gamla Ljusneångsprutorna gjort. Man kom även, först i Härnösandsdistriktet, på den tanken att förse bogserbåtarna med ångpumpar och slangförråd ombord; 1891 är sålunda födelseåret för de flodsprutor, vilka sedan spelat en avsevärd roll vid industribrandsläckning, företrädesvis inom Härnösands, Sundsvalls och Söderhamns skeppningsdistrikt.

Det är icke någon tillfällighet, att brandsläckningsväsendet omkring år 1890 kännetecknades av en stark utveckling. Strax förut, år 1888, hade nämligen den oerhörda katastrofen inträffat, att Sundsvall, Umeå, Lilla Edet samt två sågverk å Alnön ödelades på samma dag. Det är märkligt, att redan samma år, 1891, som de transportabla sprutorna började mera allmänt användas, man var färdig att införa den första sprinklerinstallationen, vilket, såvitt jag kunnat finna, skedde vid Stockholms Bomullsspinneri och väveri. År 1894 hade man redan vunnit så stor insikt i den icke alltför lätta sprinklersvetenskapen, att man rekommenderade införandet av automatiska sprinklers och beviljade rabatt å brandförsäkringspremierna härför.

Nästa epok infaller först efter 1915 och kännetecknas av explosionsmotorers utnyttjande i trans-

portabla sprutor. Fördelen framför ångsprutorna var påtaglig: snabbare start och lättare transport. Ett stort antal företrädesvis norrländska industrier skaffade sig under kriget och omedelbart därefter transportabla motorsprutor, vilka många säkert sedan bittert ångrade. De första motorsprutorna hade nämligen den likheten med samma tids motorbåtar, att de icke alltid startade, när ägaren ville, och dessutom tålde de icke de stora påfrestningar, som flera timmars oavbruten sprutning medförde. Det är icke min mening att här anföra klander mot fabrikanterna, man måste komma ihåg att utvecklingen av explicationsmotorn på senare år skett mycket snabbt, och säkert är, att utan de erfarenheter, som vunnits genom användning av de första sprutorna, vi icke skulle äga de förstklassiga sådana vi idag kunna framvisa.

Till jämförelse med de exempel, som jag förut lämnat angående 1700- och 1800-talets brandsläckningsanordningar vid våra största industrier ber jag nu att få citera en beskrivning av idag över brandsläckningsanordningarna vid ett modernt verk, där trävaru- och cellulosaindustri koncentrerats.

"Vid etablissemnet finnas följande extra brandsläckningsanordningar:

a) vid cellulosaafabrikerna och pappersbruket elektr. pumpverk om sammanlagt minst 5000 min. l. matande vattenledning med tillhoppa minst 18 brandposter inom fabriksområdet och ett vattentryck å brandposterna av minst 5 kg;

b) vid sågen transportabel motorspruta om 1.200 min. l. vid 6 kg. tryck jämte 700 m. slang;

(Forts.)

Försiktighet vid användning av brandfilter.

Att vi i vårt nuvarande rök-skyddsmateriel hava en värdefull hjälp i kampen mot rök och gaser, äro vi väl ense om. Men att själva användandet av skyddsmedlen även kan vara förenat med risker, har nog inte alla klart för sig, vilket nogsamnt framgår av vissa inträffade olyckshändelser och tillbud, såväl inom som utom landet. Ett gott exempel på okunnigheten å området är den brandchef som för någon tid sedan besökte vår rökskyddsdepå och vid åsynen av C.O. filter blev mycket förvånad då vi upplyste om att de användes då koloxid befarades i röken. Han trodde nämligen att brandfiltren gjorde samma nytta. Vi måste söka få ett slut på dessa ofta genom ren okunnighet om skyddsmedlets begränsning uppkomna olycksfall, och vi måste instruera varenda man i detta viktiga ämne. Vad hjälper det, att man har förstklassigt materiel, om detsamma användes felaktigt. Det är därför nödvändigt med ett varningens ord och jag skall här söka giva några allmänna råd i denna sak.

Jag vänder mig därvid närmast mot det lättvindiga och okritiska användandet av brandfilter och vill genast konstatera en sak: Brandfiltret är icke något universalfilter för alla eldsvådor, trots att namnet kanske kommer mången att tro detta. Brandfiltrets användning är tvärtom mycket begränsad, då det varken skyddar

mot koloxid eller kolsyra och icke kan användas vid syrgasbrist, tre faktorer, som vi alltid måste räkna med vid alla inomhuseldsvådor. Trots att väl de flesta brandmän känna till detta, förekommer det titt och tätt att filtret användes i svår rök med ty åtföljande förgiftningsfall. Vad kan då orsaken härtill vara? Ja, oftast är det väl ivren att göra nytta, som kommer vederbörande att glömma bort riskerna. Filtret är ju så lätt at slänga på sig och skyddar verkligen bra mot de otrevliga retgaserna. Man hoppas att det inte skall vara någon risk eftersom det gått bra förr o. s. v.

Jag är säker på att den förste brandmannen vid Halmstadolyckan tänkte så, då han med brandfilter gav sig in i ett rum med tät, instängd rök. Att den omkomne brandmannen, som kom efter honom, då han ser den förste falla omkull inne i rummet, genast ger sig in med brandfilter för att söka få ut honom, trots att han måste ha förstätt vilken farlig rökkoncentration som förelåg, är ju enbart hedrande, ty gäller det en hastig räddning av människoliv får ju ingen tvekan eller dröjsmål förekomma, trots att man själv kan riskera livet.

Ett annat färskt exempel vill jag giva. Vid en svår vindsbrand drogs slangledningen upp 5 trappor av A och B, där den skulle överlämnas till de båda efterföl-

Större Brandfilter

Olika typer av Brandfilter

C. O.-Filter

jande rökdykarna, d. v. s. med syrgasapparater utrustade särskilt tränade brandmän. När röken var svår även i översta trappplanet på grund av att vindsdörren var öppen, tar A på sitt brandfilter o. söker stänga vindsdörren. B hade redan gått ned för att se till slang- en i trappan. Då den förste rök- dykaren kommer upp till vind- dörren, ser han att elden håller på att gå över denna avskärning. I sin iver avvaktar han ej den an- dre rökdykarens ankomst, som han egentligen borde gjort, efter- som även rökdykarna sköla arbeta två och två, utan går upp med slangledningen. A vill sin plikt likmätigt ej lämna honom ensam, utan håller sig bakom honom i trappan. När rökdykaren nr 2 efter ett par minuter kommer upp finner han A medvetslös i trap- pan. Han hade på den korta ti- den av endast några minuter fått en svårare koloxidförgiftning och fick kvarligga på sjukhuset för behandling. Då jag efteråt frå- gade honom om detta hade hänt, ifall han icke haft något filter, svarade han obetingat nej, enär det var omöjligt, att ens för kor- tare stund vistas i den stickande röken.

Den för några år sedan timade olyckan i Skövde ger oss även nå- got att tänka på. Den därvid för- olyckade brandmannen var den ende som hade brandfilter, då däremot de andra tre, som utan skydd vistades i samma lokal, kla- rade sig ut i lagom tid för att und- gå svårare förgiftning.

Genom att brandmannen an- vänder brandfilter utsätter han sig för tvenne frestelser, som av naturliga skäl icke förekomma, då han arbetar utan skydd näm- ligen:

1. Han kan tränga in längre i lokalen och vistas längre i röken och således insupa mera koloxid än han skulle göra utan skydd.

2. Av bekvämlighetsskäl bryr han sig inte om att med ansiktet söka sig ned till golvet, där som

vi veta den bästa luften med den minsta koloxiden alltid finnes.

Det är av dessa två skäl, som jag tror att vi nu för tiden hava flera svåra rökförgiftningar än förr, då man arbetade utan skydd. Retgaserna voro en fullt betryg- gande värdemätare på hur mycket man tålde vid.

Av de tre nyssnämnda riskfak- torerna kunna vi tämligen lätt av- färda syrgasbrist och kolsyreför- giftning. Jag nämner dessa gemensamt, enär de alltid stå i visst förhållande till varandra. Har det bildats mycket kolsyra så har syrgasprocenten gått ned mot- svarande grad, och tvärtom. Syr- gasbrist och kolsyra k u n n a förekomma, ehuru ytterst sällan i farligare grad, och aldrig efter se- dan något som helst drag upp- kommit i lokalen. Vi känna till stickflamman och veta hur gärna syrgasen vill fördela sig jämnt i atmosfären. Under förutsättning att döden icke redan följt har Kolsyreförgiftning icke på långt när så svåra följder som koloxi- den, och vederbörande blir så gott luft, då koloxiden däremot kan medföra långvarig, ja obotlig ska- da.

Följer man de försiktighetsmått, som följer här nedan betr. Kol- oxidfaran, är man dock på den säkra sidan. Framhållas bör emel- lertid, att jag här talar om elds- vådor och icke om gruvor, brun- nar, tankar o. dyl. där filter över huvudtaget aldrig får förekomma, på grund av att andra farliga ga- ser såsom sumpgas, bensusgas m. fl. där kunna kvarligga och även kunna förorsaka verklig syrgas- brist långt under de förut angiv- na 12 %.

Ojämförligt mycket farligare än de ovannämnda båda riskfak- torerna är koloxiden och det av flera orsaker:

1. Genom att den även i svag koncentration är ytterst farlig för människan.

2. Genom att den icke påver- kar vare sig syn, lukt eller smak.

3. Genom att den icke ger sig till känna förrän den redan förgiftat blodet, vilket i svagare koncentration kan dröja timmar.

4. Genom att den uppträder vid nästan alla inomhusbränder.

5. Genom att den är tämligen svår att vädra ut.

Redan 0,01 vol. % kan efter längre inandning göra sig märkbar genom huvudvärk, svindel m. m. 0,1 vol. % är livsfarlig efter 2 timmars inandning, 0,5 % efter en 1/2 timmas och 1 hel % kan medföra döden redan efter några min. Och att sådana koncentrationer ingalunda äro ovanliga vid eldsvådor inomhus är tämligen säkert. Då det kan vara av intresse att höra, vad statistiken säger vill jag nämna några siffror från Köpenhamn, där pipettprov togs vid alla större eldsvådor. Sålunda ha av 46 prov 37 haft 0,05 vol. % 27 hade 0,1 vol. % 10 hade 0,4 vol. % och vid 4 eldsvådor förekom mellan 1 och 2 vol. % koloxid. Av dessa 4 sistnämnda fall timade 1 i en kartongfabrik med eld i papper och trä, 1 i en chokladfabrik med eld i cacao och trä, 1 i ett rökeri med eld i fläsk och trä och 1 i en pappershandel med eld i papper och celluloid.

Å andra sidan hava svåra bränder utan varje spår av koloxid förekommit vid eld i möbler i bostadsrum, i olja i transformatorhus och garage, i pappersavfall och trävaror i källare o. s. v.

Tjock och svart rök är ingalunda tecken på att koloxid uppträder såsom vid oljebränder, lika litet som lätt genomskinlig rök är ofarlig, som t. ex. vid eld i kol och koks.

Man kan tydligen aldrig med bestämdhet sluta sig till vilka lokaler och vilka ämnen som äro farligast, men det är en god regel att alltid räkna med koloxid i följande fall:

1. I instängda lokaler, där elden brunnit längre tid under dålig lufttillförsel.

2. I lokaler där elden icke brinner med låga utan endast pyr.

3. I instängda lokaler dit röken trängt igenom väggar och tak från en intilliggande eldhärd.

4. Vid eld i kol, celluloid, vissa kemikalier och färger.

Det är visserligen vanskligt att ge några positiva regler för de fall då koloxid icke alls eller i blott ringa grad förekommer, men jag vågar mig dock på att föreslå användande av brandfilter i följande fall nämligen:

1. Vid inomhusbränder, som man kommer på i så tidigt stadium, att elden fortfarande brinner med häftig och klar låga.

2. Vid inomhusbränder sedan ventilationen kommit igång ordentligt, t. ex. vid eftersläckning.

3. Vid utomhusbränder i allmänhet samt i övrigt när man själv befinner sig utomhus i röken från en inomhusbrand t. ex. på ett tak vid en vindsfyr eller dylikt.

Är man osäker angående rökens koloxidhalt, kan man med fördel använda sig av en koloxidmätare. Såväl den nya svenska, som de hos oss ofta använda tyska apparaterna äro utmärkta.

Av det sagda torde med önskvärd tydlighet framgå, att vi böra tänka oss noga för innan vi använda brandfilter. En sammanfattning ger följande regler:

1. Använd aldrig brandfilter i ovan angivna 4 fall.

2. Använd filtret endast i ovan angivna 3 fall.

3. Iakttag alltid största försiktighet vid användning av brandfilter.

4. Sök snarast möjligt ordna effektiv ventilation.

5. Arbeta aldrig ensam i en rökfylld lokal.

6. Håll Eder även med filter med ansiktet nära golvet, där både luften och sikten äro bättre.

7. Giv akt på de kännetecken, som komma vid begynnande koloxidförgiftning: Huvud-

värk särskilt i bakhuvudet, öron-susning, svindel, kväljningar.

8. Använd så mycket som möjligt CO-filter, syrgasapparat eller friskluftapparat. Även om det synes onödigt många gånger, är det bättre att vara på den säkra sidan.

Enligt min åsikt kunna vi använda det behändiga CO-filtret i minst 99 fall av 100. Dess begränsning uppåt i fråga om koloxid är ju 6 % och dess begränsning nedåt i fråga om syrgas är 12 %, men båda dessa eventualliteter kunna vi eliminera i fråga om eldsvådor och i varje fall sedan minsta ventilation kommit i gång, såsom efter öppnandet av fönster, dörr eller dyl. De i handeln förekommande CO-filtren, Drägers och Degeas äro båda utmärkta och kunna användas tills varningssignalen träder i funktion, vilken hos den ena består i förhöjt andningsmotstånd och hos den andra i uppträdande acetylenlukt.

Jämsides med CO-filtret bör dock det tyngre rökskyddsmaterialet användas, såsom friskluftapparater och syrgasapparater. Vi använda nästan alltid sådana vid

Stockholms brandkår, även i de enklaste fall, och detta icke blott för att alltid vara på den säkra sidan, utan och för att rökdykarna skola få en extra träning på eldställe. Det är god ekonomi både med det levande och det döda materialet, att lägga ned pengar på tyngre rökskydd, och det bör väl av allt att döma, efter de varnande exempel, som förekommit, icke vara så svårt att nu övertyga dem som makten och pengarna hava, om nödvändigheten av ett förstklassigt tyngre rökskyddsmateriel.

De frågor som vi här böra upptaga till diskussion äro följande:

1. Bör användning av brandfilter helt förbjudas?
2. Skall man lägga avgörandet och ansvaret i befällets hand, så att brandfilter endast får användas på order eller medgivande av närmaste befäl?
3. Skola vi låta vederbörande få använda brandfiltret efter eget omdöme och i stället gå in för upplysningsverksamhet och noggranna instruktioner på basis av det ovan sagda?

Andreas Grill.

Koloxid (CO) -masker

för brandväsendet, industrien m. m.

Anbud, råd och upplysningar

lämnas av:

BIRGER CARLSON & C:o A.-B.

Malmkillnadsg. 33 STOCKHOLM Telefon 232655

Degea

FRÅN LÄNSFÖRBUNDEN.

Stockholms läns brandkårsförbund.

T. f. Brandkonsulent: Kapten *Erik Gillner*. Exp.: Styrmansgatan 1, Stockholm.
Telefon 60 63 08.

Stockholms läns Brandkårsförbunds årsmöte.

Stockholms läns Brandkårsförbunds årsmöte ägde rum i Norrtälje den 20 juni. Mötet, som hade fått ganska talrik anslutning, öppnades kl. 12,15 å Rådhusalen. Förbundets ordförande, landshövding Nils Edén hade blivit förhindrad att närvara och leda dagens förhandlingar, och dessa leddes i landshövdingens ställe av förbundets vice ordförande, direktör B. Rudling. Efter årsmötesförhandlingarna skedde kl. 12,45 avresa till Söderby-Karl, där man tog i betraktande vad söderbykarlsborna gjort för brandväsendets rationella ordnande.

Brandchefen, kommunalordf. R. Jansson, hälsade deltagarna välkomna. Därefter redogjorde v. Brandchefen Waldebäck för inköpen av brandattiraljen och bildandet av den friv. kåren.

Därefter avreste gästerna till Åby, där Söderbykarlskåren skulle hålla brandövning. Efter brandövningen samlades brandmännen kring sprutan, där kapten Gillner höll kritik och bl. a. gav söderbykarlsborna en eloge för de dammar man iordningställt. Direktör Rudling hade också några erkännansvärda ord att säga till brandkåren och tackade densamma för dess villighet att ställa sig till förfo-

gande för denna uppvisning. Kyrkoherde Unestam tackade för besöket.

Årsmötets offentliga del på Teatern kl. 3 hade samlat en rätt talrik publik, däribland Norrtälje brandkår med brandchefen i spetsen. Deltagarna hälsades välkomna av dir. Rudling, som särskilt vände sig till företrädarna för Norrtälje stad och därefter i korthet redogjorde för det gångna årets arbete. Tal hoppades, att vad man i dag fått vara med om skulle komma att ge ytterligare impulser beträffande brandväsendets utveckling. Brandkapten Mohlin framhöll i sitt med starkt bifall mottagna föredrag, att det är ingen konst att spruta vatten, men att spruta, så att det släcker, det är betydligt svårare, och talaren utvecklade i fortsättningen flera intressanta synpunkter på sitt ämne: eldsläckningsprinciper.

Mötesdeltagarna samlades efter förhandlingarna vid brandstationen, där Norrtälje stads brandkår höll uppvisning. Brandchefen Th. Ohlson presenterade först kåren och redogjorde för dess storlek, varefter själva uppvisningen vidtog.

Sedan dir. Rudling avtackat kåren för dess imponerande uppvisning samlades deltagarna till middag på Stadshotellet. Vid middagen förekom ett flertal anföranden.

Västmanlands läns brandkårsförbund.

Brandkonsulent: Brandchef O. Clarholm. Exp.: Brandstationen, Västerås.
Tel. Brandkåren.

Västmanlands läns Brandkårsförbund

höll sitt ordinarie förbundsmöte å Stadshotellet i Västerås den 15 juni 1936.

Av årsberättelsen för år 1935 framgår bl. a. att antalet till förbundet anslutna brandkärer under år 1935 — förbundets sjätte verksamhetsår — har varit 27. Under året har en ny brandkår tillkommit vid Strömsholm. Förbundet har ekonomiskt understötts av länets båda brandstodsbolag, Akerbo härads och Östervåla brandstodsbolag samt Nora sockens brandförsäkringsförening.

Förbundets årsmöte hölls i Sala den 1 juni med bl. a. föredrag av kapten E. Gillner om "Brandsyn å landsbygd" och av brandchefen O. Clarholm om "Industribrandkärer." Med bidrag av medel från Riksförbundet anordnades en för maskinister och materielvårdare avsedd instruktionskurs i Västerås den 11 och 12 oktober, varvid fördrag hölls av civilingenjör U. Arild om "Motorsprutans skötsel", av brandchef A. Engström om "Brandkärernas slangmateriel" och av direktör S. Queckfeldt om "Rökskyddsmateriel". Vid kursen förekom även prov med motorsprutor, undervisning i slangvård, filmföreläsning m. m.

Bland förbättringar inom brandväsendet i länet må nämnas, att arbetet för organisation och inövande av de betydelsefulla elitbrandkärerna inom industriföretagen resulterat i dylika kärers bildande i Hallstahammar, Morgongåva, Fagersta och Surahammar. Nya brandstationer ha ta-

gits i bruk i Sala, Tärnsjö och Östervåla. I Västerås och Västansfors har brandkärernas lokalfråga lösts.

Motorsprutor ha anskaffats i Köping, Surahammar, Hallstahammar och Morgongåva. Brandautomobiler ha tillkommit i Sala, Fagersta, Surahammar och Östervåla.

Intresset för vattentillgångarnas ordnande för eldsläckning har avtagit, då anslag härtill från statens och kommunernas sida ej längre kan påräknas på grund av arbetslöshetens minskning. Brandstodsbolagen ha dock fortfarande i en del fall lämnat bidrag till ändamålet.

Förbundets brandkonsulent har vid besök hos kärerna hållit föredrag, lett övningar och lämnat råd och anvisningar. Yttranden ha avgivits i organisations- och materielfrågor. Konsulenten har även verkställt undersökning av vattentillgångar och på uppdrag av länets landsting besiktigt brandsäkerheten inom en del vårdanstalter.

Till förbundets ordförande omvaldes landshövding W. Murray och till vice ordförande godsägare R. Wester Dahl, Kusta. Till styrelseledamöter omvaldes direktör A. Molander, Tortuna och redaktör E. Olovson, Västerås samt nyvaldes (i st. f. förre brandchefen E. Lindén) suppleanten, ordföranden i Akerbo härads brandstodsbolag, fanjunkare P. Björkholm, Valskog. Till suppleanter omvaldes rådmän J. W. Ödman, Västerås och nyvaldes ingenjör H. Gustafsson, Fagersta. Till revisorer omvaldes bergsingenjör G. Lundberg och kapten G. Robsahm. Revisors-

suppleanter blevo disponent S. Boman och ingenjör D. Take.

Efter förhandlingarna höll kaptenen vid Flygvapnet C. E. Bergström föredrag om "Brandkåreerna och den civila luftskyddstjänsten." Efter en översikt av den blivande organisationen uppehöll sig talarerna särskilt vid de olika slagen av bomber, deras verkningar och möjligheterna för släckning av genom flygangrepp förorsakade eldsvådor. I anslutning till föredraget visades intressanta ljusbilder.

1:ste brandkapten T. Mohlin talade därefter om "Eldsläckningsprinciper". På ett mycket tydligt och instruktivt sätt visade

kapten M. med hjälp av schematiskt tecknade ljusbilder de viktigaste reglerna för eldsläckning. För motorsprutans taktiska användning, tryckförluster, vattenstrålens släckningseffekt under olika förhållanden, bekämpandet av vinds- och källareldsvådor, koloxidfaran m. m. redogjordes utan onödiga siffror och tabeller på ett sådant sätt, att även icke sakkunniga bland åhörarna kunde ha behållning av föredraget.

Efter sammanträdet voro mötesdeltagarna inbjudna till lunch av länets båda brandstodsbolag.

O. Cm.

Kalmar läns Brandkårsförbund.

Konsulent: Brandchef A. R. Florin, Tel. Brandkåren, Kalmar. Exp. Brandstationen.

Ur Årsberättelse över Kalmar Läns Brandkårsförbund verksamhet 1935.

Styrelsen har under året utgjorts av:

Ordförande: Landshövding J. Falk, Kalmar.

v. ordf: Advokat A. Lindskog, Västervik,

Ledamöter: Ryttmästare J. Birger Jeansson, Kalmar, Bruksägare Th. Ekströmer, Fogelfors, Godsägare Gustaf Jeansson, Högsby, Brandchef B. Carlsson, Oskarshamn, Brandchef G. E. Pettersson, Borgholm.

Suppleanter: Brandchef A. R. Florin, Kalmar, Sjukvårdare E. Persson, Västervik, Kamrer F. Angner, Ålem och Brandchef E. A. Andersson, Mönsterås.

Revisorer: Agronom R. Therner, Smedby och Godsägare A. Bernsten, Bölebro.

Revisorsuppl.: Disponent Ruben Jonsson, Påryd och Brandchef Karl Svensson, Ålem.

Sekreterare, kassör och konsulent: Brandchef A. R. Florin, Kalmar.

Arbetsutskottet: Ordf.: Ryttmästare J. Birger Jeansson, Kalmar.

Ledamöter: Brandchef G. E. Pettersson, Borgholm, Kamrer F. Angner, Ålem, Brandchef A. R. Florin, Kalmar. (Tillika sekr.).

Årsmöte hölls i Kalmar den 14 och 15 september. Styrelsen har sammanträtt två gånger. Arbetsutskottet har sammanträtt två gånger.

Till Kalmar läns brandkårsförbund ha under år 1935 varit anslutna 41 brandkårer, varav 2 till-

kommit under året. Dessutom ha ytterligare 3 brandkårer nybildats under senaste delen av året men räkna icke anslutning förrän fr. o. m. 1 jan. 1936.

Av inom länet arbetande brandförsäkringsinrättningar hava 8 varit anslutna och erlagt en avgift pr år beräknad efter 2.50 per million försäkringssumma. Tillhoppa kronor 1,350:50.

Den 29 juli—4 aug. hölls å brandstationen i Kalmar en utbildningskurs för brandbefäl, den fjärde i ordningen. I kursen, som leddes av brandchefen A. R. Florin, deltog sex brandbefäl från olika platser i länet. För genomgången kurs tilldelades deltagarna länsförbundets diplom. Kursen varade en vecka och omfattade teoretiska lektioner och praktiska övningar under sammanlagt 40 timmar.

I samband med årsmötet ägde en instruktionskurs rum den 14 och 15 sept., varvid förekom föredrag, rökskyddsövningar, demonstration av utställd materiel, mospurtsprov med samtliga förekommande motorsprutfabrikat samt uppvisning av Kalmar brandkår.

Vid årsmötets öppnande erinrade landshövding Falk om, att förbundet varit i verksamhet under fem år, varunder stora framsteg gjorts inom länet på brandskyddets område. Herr ordf. uttalade sin tillfredsställelse över det vunnna resultatet och tackade brandkårerna och brandstodsbolagen för visat intresse, som i hög grad bidragit till brandförsvarets utveckling. Vidare uttalade landshövding Falk sitt eget och det allmännas tack till brandchefen Florin och Kalmar brandkår för det utmärkta sätt, varpå kåren fyllt sin svåra uppgift vid den omfattande och komplicerade eldsvådan vid Kalmar Ångkvarn.

Konsumenten har under året besökt 30 brandkårer, där inspektioner, diskussioner och övningar eller sammanträden hållits. Sammanträden och underhandlingar ha även ägt rum med en del inom länet arbetande brandstodsbolag. Brandkårer ha genom konsulentens medverkan bildats i Falsterum, Berga, Fagerhult och Vena.

Såväl muntliga som skriftliga råd och anvisningar samt utredningar angående brandstationsbyggen och brandkårers organisation och materiel m. m. samt utredningar och utlåtanden till myndigheter ha av konsumenten lämnats.

Vattengivningsställen för motorsprutor ha på en del håll blivit ordnade under året.

Ny-, till- eller ombyggnader av brandstationer ha skett i Fliserød, Degerhamn och Mälilla.

Brandbilar ha under året anskaffats i Mörbylånga socken, Nybro, Rockneby, Högsby, Hultsfred, Ljungbyholm och Emmaboda.

Motorsprutor ha anskaffats i Mörbylånga socken, Nybro, Mönsterås, Rockneby, Emmaboda, Gunnebo, Figeholm och Hultsfred.

Antalet eldsvådor och övningar inom länet uppgå till 133 resp. 680 st.

Följande anslag för anskaffande av brandmateriel ha lämnats av Brandstodsbolagen:

Kalmar Läns norra ...	4,350:—
Kalmar Läns Mellersta	2,000:—
Kalmar Läns Fastland	2,300:—
Brandförs.-för. Öland	1,000:—
Döderhults sockens brandstodsbolag ...	500:—
Ålems sockens brand- stodsbolag	400:—
Söderåkra sockens brandstodsbolag ...	25:49
Norra och Södra Möre häraders	12:14

Kronor 10,587:63

Av Sparbankerna:	
Stranda härads Sparb...	200:—
Mönsterås sockens Sparb.	200:—
Fliseryds Sparbank	250:—
Wirserums	200:—
Högsby	800:—
Långemåla	100:—
Ålems	500:—
Målilla	328:—
	<u>Kronor 2,578:—</u>

Av kommuner (städer, köpingar och municipalsamhällen ej medräknade):

Mörbylånga socken	500:—
Döderhults kommun	300:—
Högsby stationssamh.	500:—
Målilla	2,150:—
	<u>Kronor 3,450:—</u>

Anslagssummorna lämnas med reservation för ofullständigt inlämnade uppgifter.

Brandkårsförbundets räkenskaper.

Behållning fr. 1934	1,308:82
Inkomster und. 1935	1,768:87

Utgifter und. 1935 .. 1,834:40
Behålln. 31/12 1935 .. 1,243:29

vilket belopp är inrestående å sparkasseräkning i Svenska Handelsbanken i Kalmar.

Räkenskaperna hava blivit granskade av vedelbörande revisorer, och hänvisas till särskild revisionsberättelse.

Som av berättelsen framgår har Brandkårsförbundets arbete även under år 1935 varit fruktbarande och synes intresset för ökat brandförsvar alltmera vinna utbredning. Styrelsen kan dock icke underlåta att peka på den ringa förståelse, som på vissa kommunala håll visats för en så betydelsefull kommunal angelägenhet som ett eget brandförsvar, och är det Styrelsens uppriktiga önskan att en förändring till det bättre snarast måtte ske.

Likaså vore det önskvärt, att samtliga inom länet arbetande brandstodsbolag genom sitt medlemskap ville stödja förbundet i dess upplysande och organisatoriska arbete för brandförsvarets höjande inom länet.

BRANDMATERIEL

alla slag

Egen tillverkning av Segel, Stegar, Slangkärror, Slangrullar, Rutschduk. - Bälten. Linor, Låderväskor. - Överdragskläder m. m. Fiberhjälmor av elegant modell

Tel. 100601, 100602, 100603
Telegr.-adr.: ERIKDAHLS

ERIK DAHL

Storkyrkobrinken 10,
STOCKHOLM

Örebro läns brandkårsförbund.

Brandkonsulent: Överbrandmästare A. W. Svensson. Exp.: Brandstationen, Örebro.
Telefon: Brandkåren.

Ur Årsberättelse över Örebro Läns Brandkårsförbunds verksamhet 1935.

Förbundets styrelse utgöres av:
Ordf. Landshövding Bror C. Has-
selrot, Örebro, v. ordf. Brandche-
fen E. Thestrup, Örebro, kassör
Ombudsman Lars Eriksson, Öre-
bro, sekreterare och konsulent
Överbrandmästare Arv. W. Svens-
son, Örebro.

Ledamöter: Brandchef G. Jans-
son, Fellingsbro, Kommunalkam-
rer P. Aspelin, Karlskoga, Domän-
intendent G. Pettersson, Runnaby.

Suppleanter: Brandcheferna G.
Grönberg, Jannelund, C. Timan-
der, Nora, H. Tjus, Hallsberg,
Godsägaren Erl. Ribbing, Nynäs.

Revisorer: Syssloman H. Blom-
berg, Hålahult, Brandchef B.
Berglund, Almbj.

Verkställande utskott: Brand-
chef E. Thestrup, Örebro, Om-
budsman Lars Eriksson, Örebro,
Överbrandm. Arv. W. Svensson,
Örebro.

Örebro Läns Brandkårsförbund
avhöll sitt ordinarie årsmöte 1935
i samband med instruktionskurs
i Karlskoga den 10 och 11 aug.

Förbundets räkenskaper:

Behållning från 1934... 339: 60
Inkomster und. 1935... 1,462: 87

Kronor 1,802: 47

Utgifter und. 1935 ... 1,441: 70
Behållning 31/12 1935 360: 77

Kronor 1,802: 47

Konsumenten har besökt ett fler-
tal kårer för hållande av föredrag,
instruktioner, övningar m. m. och
även arbetat för bildandet av nya
kårer och varit till hjälp vid or-

ganiserandet av brandväsendet.
Intresset för brandskyddet inom
länet är i stigande, vilket är myc-
ket glädjande.

Ramsbergs friv. brandkår är i
det närmaste färdigutrustad, mo-
torsprutan är levererad och brand-
bilen är i det närmaste färdig.

Guldsmedshyttans brandkår har
blivit utrustad med ny motorspru-
ta samt brandbil, vilken bil är in-
köpt av Lindesbergs kommun och
avsedd för utryckningar inom en
del av kommunen där Guldsmeds-
hyttans brandkår åtagit sig släck-
ningen.

Pålsboda brandkår har under
året byggt brandstation, till vil-
ken medel anskaffats på frivillig-
hetens väg.

Gropens frivilliga brandkår står
också i begrepp att bygga brand-
station.

Bo kommuns frivilliga brand-
kår, vilken nyligen ingått i för-
bundet, har medel anslagna till
brandredskap och skall konsulen-
ten inom den närmaste tiden vara
behjälplig att ordna brandväsen-
det därstädes.

Förarbeten för brandskyddets
ordnande har av konsumenten ut-
förs inom Lerbäckes kommun och
Skylbergs bruk, vilka i gemen-
skap skola ordna brandväsendet
för bruket och kommunen. Bjur-
tjärns kommun har anlitat konsu-
lenten för utredning ang. brand-
väsendet inom kommunen och har
skrivelse avgått till vederbörande
ang. denna sak. Meningen är att
vid Alkvetterns gård inom kom-
munen skall uppsättas frivillig
brandkår och kommer beslut här-
om att inom den närmaste tiden
fattas.

Frågan om brandväsendets ordnande inom Askers, Mellösa och Lännäs kommuner har åter varit före, men ej lett till något resultat.

Karlskoga och Jannelunds brandkärer har under året anskaffat nya brandbilar av modern typ av märket Volvo och kan dessa kärer nu anses ganska väl rustade. Inom Karlskoga föreligger dock ännu flera förslag till modernisering av brandväsendet, i det att ny brandstation skall byggas och brandtelegraf anläggas.

Grythyttans brandkår har fått sin brandstation förlagd till det nybyggda Folkets Hus, där ett större varmgarage förhryts för ändamålet.

Inom Askersund med omnejd är en förening bildad, benämnd: N. Vetterbygdens brandskyddsförening, vilken förening även anslutit sig till förbundet. Nämnda förening har inköpt motorspruta, slang jämte en del mindre redskap och dessutom ny brandbil av märket Ford, vilken dock ännu ej är fullt färdig.

Överenskommelse har träffats mellan föreningen och Askersunds stad, att därvarande brandkår skall betjäna nämnda redskap och som kompensation härför äger staden rättighet, att använda denna brandredskap även inom själva staden; ett särdeles förnäm-

ligt tillskott till stadens förutvarande brandskyddsanordningar.

Nämnda överenskommelse har träffats under förutsättning, att staden skall bygga brandstation med tidsenliga lokaler för redskapens förvaring. Beslut om detta bygge har också fattats av Stadsfullm. och kommer förmodligen denna brandstation vara färdig under innevarande år.

Hallsbergs brandkår har under året erhållit ny motorspruta och förslag föreligger om byggande av brandstation, vilket även är välbehövt.

En fråga som på landsbygden gör sig allt mer gällande är beredande av vattentillgången för eldsläckning. Denna fråga beaktas allt mer och mer och har vunnit större förståelse hos de styrande inom respektive kommuner. Där ej naturliga vattentillgångar finnas, upptagas s. k. brandbrunnar. En större dylik brunn är anordnad inom Pålshöda samhälle och genom A. K. har inom Bångbro ett antal vattenställen anordnats genom fördämningar i bäckar o. dyl. och uppställningsplatser för sprutor anordnats. Samma fråga föreligger nu inom Ståldalen och torde väl saken bli ordnad under sommarens lopp.

Allt tyder på att arbetet för brandväsendets förbättrande inom länet alltmer vinner förståelse.

Tidskriften utkommer med 10 nummer årligen.

Årsprenumerations sker direkt hos Centralstyrelsens Expedition, Styrmansgatan 1, Stockholm. Prenumerationspriset är 4: — kr. för enskilda exemplar och 2: — kr. pr ex., då minst 5 ex. samtidigt rekquireras.

Annonspriserna pr gång äro:

Första eller sista annonsidorna — efter överenskommelse.			
Helsida	60 kr.	Kvartsida	15 kr.
Halvsida	30 " "	Åttondelssida	8 " "

Vid annonsering minst 4 ggr lämnas 15 % rabatt.

Eftertryck ur tidskriften medgives endast om källan anges.

NOTISER.

Västerviks stads brandväsende 1935.

Brandkåren har under året varit alarmerad 24 gånger. Antalet brandskåp är 33 st. därav 4 privata. Brandposternas antal utgör 236. Under året har anskaffats bl. a. 300 m. Jonseredsslang och 2 st. mekanoskumsprutor. Ambulansen har uttryckt 313 gånger.

Kalix brandkår 1935.

Brandkåren har under året uttryckt 9 ggr för eldsläckning, därav för eldsvådor utom samhället 6 ggr., 1 gång för soteld, 1 gång för bilbrand. Vid ett tillfälle har 4 slangledningningar från motorspruta varit utlagda. Av eldsvådorna var en en större sågverksbrand, varvid brandkåren efter ett energiskt arbete lyckades rädda sågverkets maskinhus jämte intilliggande verkstäder och brädgård. Under året har bl. a. nyanskaffats en handskumspruta, varjämte brandkåren utrustats med nya rockar.

Örebro stads brandväsende 1935.

Brandkåren har under året gjort 74 st. uttryckningar, därav för eldsvåda eller tillbud 61 ggr., för soteld 10 ggr. och av andra orsaker 3 ggr. En eldsvåda har släckts med 4 slangledningningar fem st. hava släckts med 2 slangledningningar från motorspruta och fem st. med 1 st. slangledningning från motorspruta. Antalet brandposter är 455 st. Brandskåpens antal är inklusive 12 st. privata 56 st. Under året har nyanskaffats bl. a. ett 1000 l/m skumaggregat från L. A. Larssons Gjuteri

& Mek. Verkstad i Kristinehamn. Med stadens ambulansbilar hava 910 transporter utförts.

Visby stads brandväsende 1935.

Brandkåren har under året varit alarmerad allenast 6 ggr., varav för skogsbrand 2 ggr. Antalet brandskåp i staden är 30. Brandposterna hava utökats med 13 st. och är hela antalet nu 283. Under året har inköpts bl. a. 200 m. Jonseredsslang. Ambulansbilen har uttryckt 964 ggr.

Luleå stads brandväsende 1935.

Brandkåren har under året alarmerats 46 ggr., därav för eldsvåda eller tillbud därtill 25 ggr., soteld 13 ggr. och andra anledningningar 8 ggr. Eldsläckningar hava utförts med 6 slangledningningar 1 gång och med 2 slangledningningar 4 ggr. Antalet brandposter är 199 st. 4 st. nya brandskåp har uppsatts. Under året har nyanskaffats bl. a. 300 m. slang. Ambulansvagnen har under året rekviderats 301 ggr och epidemivagnen 53 ggr.

Södertälje stads brandväsende 1935.

Brandkåren har under året alarmerats 40 ggr., varav för eldsvåda eller tillbud 15 ggr. skorstenseld 12 ggr, eld i motorfordon 8 ggr, och andra orsaker 5 ggr. I staden finnes 34 st. brandskåp av dessa äro 6 st. enskilda. Brandposternas antal utgöras av 160 st., av vilka 3 st. äro enskilda. Dessutom finnas 3 st. vattenreservoarer, som rymma sammanlagt 1,836 kbm. Ambulansen hade till den 5 juli, då kåren upphörde att utföra sjuktransporter, utfört 106 transporter.

Norrköpings stads brandväsende 1935.

Antalet uttryckningar har under året utgjort 72. Brandkåren har varit alarmerad för eldsvåda eller tillbud 56 ggr., för soteld 11 och för annan anledning 5 ggr. Brandposternas antal har under året utökats med 41 st. Brandskåpens antal är 44 st. Under året har nyanskaffats bl. a. 500 m. 63 mm:s lanneslang. Ambulansbilarna hava verkställt 1,171 transporter.

Västerås brandväsende 1935.

Brandkåren har under året varit alarmerad 60 ggr., därav för eldsvådor 41 ggr., för trängrök och förmodad eldfara 5 ggr och för soteld 14 ggr. Vid släckning av eldsvådor ha i två fall använts 3 och i tre fall 2 slangledning. Under året ha å vattenledningen tillkommit 12 st. brandposter.. Bland nyanskaffad materiel märkes 300 m. tryckslang med kopplingar, 4 st. gasmasker m. m. Med de båda ambulansbilarna hava 755 transporter utförts. Sammanlagda värdet av de i brandkårens verkstäder utförda arbetena är 9,227: 70.

Kalmar stads brandväsende 1935.

Utryckningarnas antal under år 1935 uppgår till 51. Brandkåren har alarmerats för eldsvåda eller tillbud 35 ggr., för soteld 5 ggr. samt av andra orsaker 11 ggr. Brandposternas antal är 260 st. Brandtelegrafan omfattar 51 st.

brandskåp. Sammanlagda längden av brandtelegrafens yttre ledningar är ungefär 30,000 m. Under året har nyanskaffats 600 m. lanneslang. Stadsfullmäktige ha beviljat ett anslag å 57,000:— kr. för inköp av 1 st. bilmotorstege, 1 st. bogserbar motorspruta, tyngre rökskyddsmateriel m. m. Bland större eldsvådor märkes Kalmar Ångkvarns brand den 6 juli, vilken uppstod genom slarv med i linolja indränkt trassel. Vid detta tillfälle användes 41 st. slangledning. För denna brand utbetalades 1,724,198:— kr. På brandkårens verkstäder hava utförts arbeten med ett sammanlagt arbetsvärde av kronor 6,921:—. Ambulansen har under året utryckt 282 ggr.

HALLSTRÖMS

Brandredskapsagentur

f. d. brandlöjtnant A. Hallströms agentur

Malmö

Rikstel. 279 93

Firma i brandredskap, alla slag, såsom:

Eldsläckningsapparater

Manskapsutrustningar

Slang med armatur

Alarmapparater

Rökskyddare

Brandsegel

Stegar

m. m.

Låt BRANDKÄRSTIDSKRIFT

cirkulera bland brandkårens medlemmar!